

BAKİ XOREOQRAFIYA AKADEMİYASININ “MULTİKULTURALİZM İLİ”NƏ TÖHFƏSİ

Azərbaycan multikultural ənənələrə malik olan bir ölkə kimi əsrlər boyu mədəniyyətlərarası münasibətlərin inkişafına öz töhfəsini vermişdir. Artıq multikulturalizm Azərbaycanın həyat tərzinə çevrilmiş və Azərbaycan multikulturalizmi modeli yaranmışdır.

Azərbaycanda bu ənənələrin dövlət siyasəti səviyyəsində inkişaf etdirilməsinin əsasları ölkənin qədim tarixi ilə sıx bağlıdır. Əsrlər boyu müxtəlif xalqların və dini konfessiyaların birgəyaşayışını özündə əks etdirən bu ictimai-siyasi mühit XX əsrin sonlarında Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən dövlətçilik ideologiyası formasına çevrilmiş və öz həyatiliyini təsdiqləmişdir. Ümummilli liderin azərbaycançılıq ideologiyasının əsasını da məhz multikultural dəyərlər təşkil edirdi. Elə bu ideya ətrafında bütün dini, etnik azlıqların birləşməsi vahid Azərbaycan dövlətçiliyinin təminatçısı olmuşdur.

Müasir qloballaşma dövründə Azərbaycan dünyada artıq bir multikulturalizm ölkəsi kimi tanınaraq mövcud multikultural modelləri müzakirə edən bir mərkəzə çevrilmişdir. Bunu ölkəmizdə keçirilən müxtəlif beynəlxalq forumların nəticələri də təsdiq edir. Azərbaycan davamlı olaraq Avropa Şurasına və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərinin (2008, 2009) yüksək səviyyədə birgə zirvə görüşlərinin baş tutmasına stimül vermişdir. Bakıda Mədəniyyətlərarası Dialoq və Bakı Beynəlxalq Humanitar forumlarının keçirilməsi ölkəmizin mədəni-siyasi həyatında mühüm hadisəyə çevrilmişdir. Bu forumların böyük miqyası və nüfuzu onların danılmaz aktuallığını sübuta yetirir. Belə nüfuzlu tədbirlərin baş tutması Azərbaycanın tarixi-mədəni irsinin, onun multikultural əsasının geniş miqyasda tanınmasına da xidmət edir. Beynəlxalq Dialoq III Ümumdünya Forumunda Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev ölkəmizdə multikulturalizm mühiti barədə demişdir: “Azərbaycan çoxmillətli və çoxkonfessiyalı ölkədir. Bu bizim sərvətimizdir”.

Məhz bu aspekti nəzərə alaraq Azərbaycan Respub-

likasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycanda multikultural ənənələrin qorunub saxlanması və daha da inkişaf etdirilməsi məqsədilə 2016-cı ilin “Multikulturalizm ili” elan edilməsi ölkədə bir sıra silsilə tədbirlərin keçirilməsinə zəmin yaratdı. Şübhəsiz, bu tədbirlərin keçirilməsində əsas məqsəd multikulturalizm və tolerantlığın həyat tərzinə çevrildiyi Azərbaycan gerçəkliklərinin qorunub saxlanması, inkişaf etdirilməsi və təbliğ olunması vəzifəsinin qarşısına qoyulmasından ibarət idi. Bununla bağlı son zamanlar ölkədə mədəniyyətlərarası münasibətlərin öyrənilməsi və inkişaf etdirilməsi üzrə müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsi mümkün olmuşdur.

Belə layihələrdən biri də dekabr 2016-cı il tarixində, ölkənin mədəni-siyasi həyatında fəal iştirak edən Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasında təşkil edilmiş “Azərbaycan yurdum mənim” layihəsi çərçivəsində “Multikulturalizmin Azərbaycan modeli: tarix, mədəniyyət və incəsənət” mövzusunda IV Respublika elmi-praktik konfransı olmuşdur.

90 illik tarixi olan belə bir mədəniyyət ocağında bu layihənin həyata keçirilməsi, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının rektoru, filologiya üzrə elmlər doktoru, Əməkdar elm xadimi, Əməkdar incəsənət xadimi, professor Tımcın Əfəndiyevin giriş sözüündə qeyd etdiyi kimi, həm də rəmzi mənə daşıyırdı. Belə ki, Şərq və Qərbin qovuşduğu yerləşən Azərbaycanda bu cür təhsil kompleksinin mövcudluğu özü də multikultural fenomenidir. Şərq aləmində ilk Ali xoreoqrafiya üzrə təhsil müəssisəsi olan bu Akademiya illər boyunca dünya xalqlarına məxsus rəqslərin tədrisi və təbliği ilə məşğul olaraq dünya mədə-

niyyəti xəzinəsinə ən möhtəşəm sənət nümunələri bəxş etmişdir.

“Multikulturalizmin Azərbaycan modeli: tarix, mədəniyyət və incəsənət” mövzusunda IV Respublika elmi-praktik konfransla yanaşı, layihə çərçivəsində daha bir tədbir – “Azərbaycan yurdum mənim” adlı rəqs-tamaşası Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının səhnəsində böyük müvəffəqiyyətlə nümayiş olundu.

Multikulturalizm prinsiplərini dünyada təbliğ edən Azərbaycan nadir ölkələrdəndir. Rəqs-tamaşanın əsas məqsədi, milli rəqslərin tədrisi və təbliği ilə yanaşı, bu ölkədə məskunlaşmış azsaylı xalqların yaşam tərzini rəqsin dili ilə tamaşaçıya çatdırmaq idi. BXA-nın orta, orta ixtisas, bakalavr, magistratura təhsil səviyyəsi tələbələrini təqdimatında həyata keçirilən bu kompozisiyada yüksək zövq, professionalıq və akademizm nümayiş olundu (Quruluşçu - xoreoraf xalq artisti, prezident mükafatçısı Yusif Qasımov).

Bu layihə çərçivəsində keçirilən konfransda Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənətinin multikultural əsaslarına həsr olunan bir sıra maraqlı məruzələr Azərbaycan multikulturalizminin öyrənilmə problemlərinin işlənilməsində nəzərəcarpacaq dərəcədə fəallığın artdığını sübut etdi. Bunu nəfis şəkildə, yüksək poliqrafik səviyyədə nəşr olunan konfrans materiallarının toplusu da təsdiqləyir. Bu işdə toplusunun baş redaktoru, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının elm və yaradıcılıq işləri üzrə prorektoru, professor Sonaxanım İbrahimovanın böyük rolunu qeyd etmək lazımdır. Onun mövcud problemə geniş aspektdə, məshtablı yanaşması toplusunun konsepsiyasını

düzgün istiqamətdə qurmağa imkan vermişdir.

Topluda təqdim olunan materiallar problemə geniş və perspektivli yanaşmaları ilə seçilir. Açılan üfqlər və yeni reallıqlar sənətsünasların, humanitar elmlər üzrə mütəxəssislərin Azərbaycan multikulturalizmini təhlil etmək, araşdırmaq ehtiyacını qarşıya qoyur. Məqalələr Azərbaycan multikulturalizminin əsas aspektlərini geniş auditoriyaya çatdırmaq üçün qiymətli vasitə və elmi nəşrdir. Multikulturalizmin aktual problemlərini aydın formada şərh edən materiallar Azərbaycan multikulturalizminin çoxaspektli